

b) Središčino obročasto mrknjenje se ravno tako primeri, da luna ravno čez sredo solnca gré, pa je predaleč od zemlje, da bi vse solnčne žarke, tudi tiste, ki izhajajo bolj pri kraji solnca, zemlji zakrivala; tako se tedaj tudi ta čas, kadar je luna ravno na sredi solnca, neki svitli obroč solnca vidi za luno, ker premer lune je skoraj 412 manjši kot premer solnca, in le zato se nam luna vidi skoraj ravno tako velika kakor solnce, ker je ona tolikanj bliže nas.

c) Pristransko ali krajčasto mrknjenje je, kadar luna čez solnce tako gré, da ali na zgornjem ali pa na spodnjem robu solnca srpu podoben krajec solnca ostaja, ki ga luna ne more pokriti. Štajarci pravijo takemu mrknjenju „vjedeno solnce.“

Mrknjenje 6. sušca je bilo v nekterih krajih obročasto, v nekterih pa le krajčasto ali srpasto.

Obročasto mrknjenje se je raztezalo 1300 milj na dolgo od predgorja Rosko v Senegambiji na njegovem bolj proti zahodu ležečem afrikanskem primorju, proti vzhodu pa noter do tianskih gorá v srednji Aziji. Njegova srednja potna črta drži od otoka Madejre skozi Tunis, Algier, čez srednje-zemeljsko morje; reže spodnjo Italijo od mesta Salerno do Molfate, jadransko morje proti kotorskemu zalivu med Dobrovnikom (Ragusa) in Kotorom. Od tod gré čez Črno goro skozi Bosno, Srbijo v Erdelj mimo mesta Sibinj (Hermanstadt) skozi mesta Jasi, Kijev, Nižnej Novgorod, čez uralske gore v Azijo.

Osem milj na desno in na levo ob celi ti poti, toraj 16 milj na široko, se je videlo to mrknjenje obročasto. Trpelo je od začetka do konca te dolge poti le 10 ur.

Kakošno podobo je pa kazalo to mrknjenje pri nas Primorskem, Kranjskem, spodnjem Štajarskem in Koroškem?

V teh deželah je bilo krajčasto ali srpasto in imelo je velikost od $10\frac{1}{2}$ do 11 palcev (col). Zvezdoslovci namreč že od nekdanj razdeljujejo premer solnčnega in tudi luninega kroga na 12 enakih delov, ktere palce (cole) imenujejo in po ti meri štejejo velikost mrknjenja ter pravijo, da je 3, 6, 9 palcev veliko, če je 3., 6. ali 9. del premerka otemnjen.

Črta, ob kateri je to mrknjenje 11 palcev veliko, pelje iz kvarnerskega morja pod Reko čez sredo otoka Krka (Veglia) mimo Karlovca, Zagreba, Pešta čez karpaske gore na Levov (Lemberg).

Kraji na levi te črte proti severo-zahodu so videli toliko manjše mrknjenje, kolikor so dalj od njega. Tako je imelo mesto Dunaj $10\frac{3}{4}$ palcev veliko mrknjenje.

Pri nas v Ljubljani je bilo $10\frac{5}{6}$ palcev solnca zakritega.

Pričelo se je v Ljubljani 16 minut čez 9. uro, srednji čas mraka bil je ob 10. uri in 42 m., konec pa 8 minut čez poldne, toraj je trpelo 2 uri in 52 minut. Ker luna v svojem teku okoli zemlje od zahoda proti vzhodu gré, zato se je ona tudi na zahodni, to je na desni strani, bolj na spodnjem robu solnca kakor črna okrogljata škrbina prikazala in tako proti levi strani bolj in bolj v solnce vrivala, tako dolgo, da je ob 10. uri in 42 m. solnce že tako zakrila, da je le zgornji krajec solnca, kakor svitel, nekoliko proti desni viseč srp, za luno gledal; in ta čas je bil srednji čas mraka; zdaj se je lahko, kakor tudi že precej popred in tudi pozneje, s prostimi očmi v solnce gledalo. — Tudi po zemlji se je zdaj vse mračno in zamoklo videlo skoraj tako, kot takrat, kadar pred hudim vremenom črni oblak solnce zakriva.

Od zdaj naprej se je črna luna začela čez levi ali vzhodni rob solnca zmiraj bolj naglo pomikati, in solnce sopet svojo svitlobo kazati, tako, da ob 12. uri in 8 minut bilo je vse pri kraji.

Kraji, ki ležijo bolj proti zahodu, so mrknjenje

pred videli, na priliko, Benetke že ob 9. uri in 4 m.; kraji bolj proti vzhodu pa pozneje, postavimo, v Zagrebu še le 24 minut čez 9. uro.

Slovansko slovstvo.

* Vredništvo „Slov. Glasnika“ v zadnjem listu naznanja, da ste mu popolnoma pošli 2. in 3. številka letošnjega tečaja. Ker hoče vstreči novim naročnikom, zato oglašja, da ga je volja, imenovani pōli dati z nova natisniti, kakor hitro se oglasi 30 naročnikov. Naj se toraj kmalu oglasi, kdor hoče imeti vēs letošnji tečaj izvrstnega „Glasnika.“

* *Pravni običaji u Slovena* — se zove nova knjiga, ki jo je spisal dr. Valtazar Bogišić v Beču in je ravnokar kot poseben iztisek iz „Književnika“ v Zagrebu na svetlo prišla. Učeni gospod izdatelj obdeluje v tej velezanimivi knjigi pravne običaje vseh Slovanov, vendar se več bavi za jugoslavenska plemena nego za ostala, in to dela to knjigo še posebno nam Slovencem važno. Naj si jo vsak više izobražen in hrvaškega jezika zmožen Slovenec omisli; našel bode obilo poduka v nji. Posvečena je krasna knjiga grofu Niku Velikomu Pučiću v Dubrovniku.

* „Zukunft“ — nemški, na Dunaji izhajajoči, zadeve avstrijskih Slovanov krepko zastopajoči in v „Novicah“ že večkrat priporočani časnik živo priporočamo vnovič, ker je pokazal, da stoji na tistem stališču, ki je edino pravo za blagor Slovanov, tedaj tudi nas Slovencev, in mnogonarodne Avstrije sploh. Sl. vredništvo hvaljenega časnika nam je poslalo v ta namen sledeče naznanilo:

„Zukunft“ je edini časnik, ki na Dunaji izhaja za interese avstrijskih Slovanov, krepko odvrča dvalizem in posrednje politično vzajemnost avstrijskih Slovanov. Ker vsaki dan izhaja, donša obilo dopisov iz vseh važnejih dežel našega cesarstva, pa tudi iz ptujih dežel in naznanja vse važnejše dogodbe iz Beligrada, Sarajeva, Atén, Carigrada itd. V podlistku prinaša prevode iz lepoznavskega slovstva različnih slovanskih narodov. — Vredništvo pozivlja slovenske rodoljube, da ga kolikor mogoče z naročili podpirajo v težavnem podvzetju njegovem. Naročnina znaša za četrt leta 4 gold., za pol leta 8 gold. Novi naročniki morejo vsaki dan stopiti v naročilo.“

Novice iz deželnih zborov.

Deželni zbor na Českem (Pemskem) je 25. svečana obravnaval to: ali naj se vsled ministerskega odpisa od 4. svečana volijo poslanci v državni zbor dunajski ali ne. Seja je trajala s kratkim prenehom od 11. ure dopoldne do 11. ure ponoči. Z veliko večino — to je z 156 glasovi slovanskih poslancev zoper 76 nemških — je obveljal sklep, da se presvitlemu cesarju izroči pismo (adresa), ktera razodeva pravične želje češkega naroda, in Njih Veličanstvo prosi, da se deželni zbor ne sklene, predno ne pride odgovor na adresi. Najimenitejši češki možje, kakor dr. Rieger, dr. Brauner, grof Klam Martinic, dr. Sladkovsky, dr. Zeithamer, grof Fr. Thun itd. so glasovali za adresi — poslanci, kteri se po rodu, posestvu, vednosti in udanosti do cesarja štejejo med najveljavnejše može češkega kraljestva. — 27. svečana je cesarski namestnik naznanil zboru, da presvitli cesar ne sprejmejo adrese, da je zbor razpuščen in se izpišejo nove volitve. Predsednik zbora je potem sklenil zbor, rekoč, da večina zborova zapusti zbornico s tolažilno zavestjo, da je ves čas kratkega zbora se zavedala svoje dolžnosti do presvitlega cesarja in gospoda, do cesarstva in *